

Hol van a szellemi potenciál?

Szellemi életünk, a helyi újságírók képviselői a közelmúltban a nyilvánosság jegyében találkozót tartottak. Erről a Délmagyarországi című napilapunk február 13-ai száma közölt beszámolót „Fórum a nyilvánosságról” címmel Balogh Tamás írásában.

A szegedi nyilvánosság-ezen az eszmecserején Raffay Ernő javasolta — miután megállapította, hogy Szegeden „két lap van, ami ugyanazt a semmit írja” — a Csongrád Megyei Hírlap az MSZMP adja át az alternatívoknak, mivel „megvan bennük a szellemi potenciál — a Münnich Ferenc Társaságot kivéve —, hogy ezt a lapot gondolják”.

A cikk megjelenésének délutánján a Münnich Ferenc Társaság szegedi ideiglenes intézőbizottsága éppen a soros megbeszélést tartotta. Természetesen szót ejtettünk és elemeztük a cikk egészét.

Gondolataink kicserélésekor rádöbentünk, hogy szellemi potenciálunkban van mit pótolni, mert eddig nem tudtuk, hogy ha az orvosok, a tanárok, a jogászok, a műszaki értelmiségiek, akik a társaság tagjai, szellemi potenciál hiányában szenvednek — hogyan tudnak a szakterületeiken

jeles eredményeket, kutatási sikereket elérni, a számítástechnika bonyolult eszközeit kezelni, számítási rendszereket kidolgozni stb. Nem tudtuk, hogy a társaság tagjai között levő munkások, kivétel nélkül, szintén szellemi potenciál hiányában, milyen módon voltak képesek megtanulni pl. bonyolult, csúcstechnológiához tartozó gépeken dolgozni. Nem tudtuk, hogy a mezőgazdaságban dolgozó földművelő, vagy műszaki társaink miképpen tették szert tudásukra...

Köszönettel tartozunk a nyilatkozó sommás megállapításáért, elménk felvilágosításáért. Most értettük meg ugyanis — szellemi potenciálunk hiányában —, hogy az utóbbi időben országosan, s most már Szegeden, a gondolatok nagy házában is — miért támadják durva provokációkkal, rágalmozástól sem visszariadva a Münnich Ferenc Társaságot. Úgy gondoljuk, ennek csak egyetlen oka lehet, mégpedig az, hogy — amint azt a Délmagyarország január 28-ai számában közölt cikkből is kitűnik — egyértelmű az állásfoglalásunk: a Magyar Szocialista Munkáspárttal a szocializmusért, és visszautasítunk mindenféle res-

taurációs törekvést. Mi, a társaság, az ideiglenes intézőbizottság tagjai is sok bajt, gondot megismertünk és elszenvedtünk azok hátrányait. Eppen ezért egy jobb haza politikai, gazdasági megteremtésén kívánunk munkálkodni.

Még sok gondolatunkat tudnám közölni. Pillanatnyilag csak ezeket vettem a papírra, abban a reményben, hogy a Délmagyarországi lapoldalain — s talán a Csongrád Megyei Hírlapban is — még a hosszú jövőben marad még nekünk is egy-két flekk hely, azzal a tudattal: a papíros soha sem bűnös, még ha netalán badarságot is írnak rá.

Szeretnénk, ha Raffay Ernő személyesen is megismerne minket, meggyőződne arról, hogy van-e bennünk szellemi potenciál. Ezért a szegedi ideiglenes intézőbizottságunk néhány tagja tisztelettel meghívja 1989. március 1-jén vagy 8-án 16—18 óra közötti időben a Hazafias Népfront szegedi bizottsága Belvárosi IV/B körzeti helyiségébe (Bécsi krt. 7.) beszélgetésre. (Ha a javasolt időpont véletlenül nem jó, akkor egyeztetés céljából várom az értesítést.) Zlatniczky István az ideiglenes intézőbizottság titkára

Ha valaki megnézte a tévéhíradó csütörtök esti tudósítását, majd kezébe vette lapunk tegnapi számát, s végigolvasta a Magyarországi Szociáldemokrata Párt céljairól, szegedi vitaestjéről szóló tudósítást, bizonyára lenéző ajkbiggyesztéssel összegezte véleményét: Ja, kérem, ez a magyar sajtó. Nos, az ajkbiggyesztés jogos, hiszen miközben a televízióban azt nyilatkozta: az alakuló párt taglétszáma elérte a 8 ezret, lapunkban a következő mondatot olvashatta: „Jelenleg több mint 40 tagcsoportjuk dolgozik, s a taglétszám elérte országos szinten a 2 ezer főt.”

Az eltérés ugyebár csekélynek nem nevezhető, mint ahogy meglepetésem sem sorolnám az „el-megy még” kategóriába, hiszen a 2 ezer fős szá-

A szó hitele

mot a vita során saját kérdésekre kaptam (s nem kevés tanú előtt!) Csúrdi Sándortól, akit a vitaest elején a párt egyik központi szervezőjeként mutattak be.

Erre mondják: pathetizet. Mert az újságíró bizik a bennfentes (szakember, szóvivő, agitáló) szavában, ugyanakkor az olvasó joggal várja el, hogy a tájékoztatás ne csak gyors, hanem pontos is legyen. S mint kiderült az egymásnak ellentmondó számadatok alapján (csak mellékesen jegyzem meg, hogy a tagcsoportok számában is több tucatosa eltérés volt!), most csak, és egyedül az olvasónak van igaza. E tény sajnálatos

már csak azért is, mert a szociáldemokrata célok és gondolatok, a jövőre vonatkozó elképzelések között számos olyan akadt, amelyet pártönkivülként éppúgy támogatni lehet, mint a többpártrendszerre készülő MSZMP tagjaként. Csak ugyebár, az a bizonyos hitelesség és pontosság

Tollforgatóként így hát, csak egy rövidke kéréssel fejezném be. legyenek bármennyire is kialakulatlank formálódó intézményrendszerünk új csoportosulásai, valamennyiünk érdekében (s most véletlenül sem elsősorban az újságíró-társadalomra gondolok) jó lenne elérni a szó kapja vissza azt, ami talán a legfontosabb — hitelét. Mert enélkül úgy érzem, még a pluralizmus sem az igazi...

Bátyi Zoltán

Szegeden

A Szabadkai Népszínház

Két művel is vendégszerpelt február 20-án, hétfőn városunkban a Szabadkai Népszínház: délután 5 órai kezdettel Esterházy Péter Kis magyar pornográfia című regénye alapján készült „koreodramát” mutatnak be, este fél 8-tól pedig ugyanebben a műfajban Nada Kokotovicnak, a színház igazgatóhelyettesének Anita Berber című művét állítják a szegedi közönség elé.

A koreodramáról egyebek mellett az is olvasható a műsorfüzetben: olyan sajátos kifejezési forma, amely az utóbbi években — az igazgató-főrendező Ljubisa Ristic és Nada Kokotovic szabadkai munkálkodása óta — egyik tipikus, eredeti és

nagy vitákat kavarázó jellemzőjévé lett a Népszínháznak. Esterházy Péter, akinek ez az első színpadi műve, Közép-európai nyombiztosítás című „szösszenetében” azt írja a Kis magyar pornográfia szabadkai műsorfüzetében: „Mi történt, tűnődik a lírai én, itt, amikor ott, százharminc éve, komoly szeriőrak, összehajolva szöke sőreik felett, elhatározták, hogy egy lapalapítás regényes vállalkozásába fognak? Országunk, mint rendesen, nagy bajban volt. Eppen egy elvesztett forradalmat követően nyögte a gonosz osztrák önkényuralom nehéz igáját... De szinte tetszőleges időpontot vehetünk... Mi következik ebből? A lírai én nem tudja. Sok jót nem mondhat, hiányosan tudja, mi volt, elfogultan azt, hogy mi van, és hogy mi lesz... De akárhogy is: ez az összevisszaság, mely az életünk, a történelmünk, az időnk — ez látványos különbségeiben is közös. És a miénk.”

Az Anita Berber szegedi előadását Nada Kokotovic rendezi, a főbb szerepekben Almira Osmanovicot, Nedo Osmant, Bakota Árpádot, Döbri Dénest és Tanja Tasicot láthatjuk. A Kis magyar pornográfia szabadkai változatát szintén Nada Kokotovic állítja színpadra, munkatársai Végel László, Szivert János és Mirko Gotesman. Főbb szereplők: Arcon Rafael, Korica Miklós, Albert János, Kovács Frigyes és Árok Ferenc. A Kis magyar pornográfia a Kis-színházban, az Anita Berbert a Nemzeti Színházban láthatja a szegedi publikum.

A Tisztáj új száma

pológiai fejtegetéseit olvashatjuk: Miképpen van önelvű humán szempont, és hogyan kezeljük az emberi problémákat?

Az Örökség rovatban Szabó Lőrinc 1926-ban írott le-

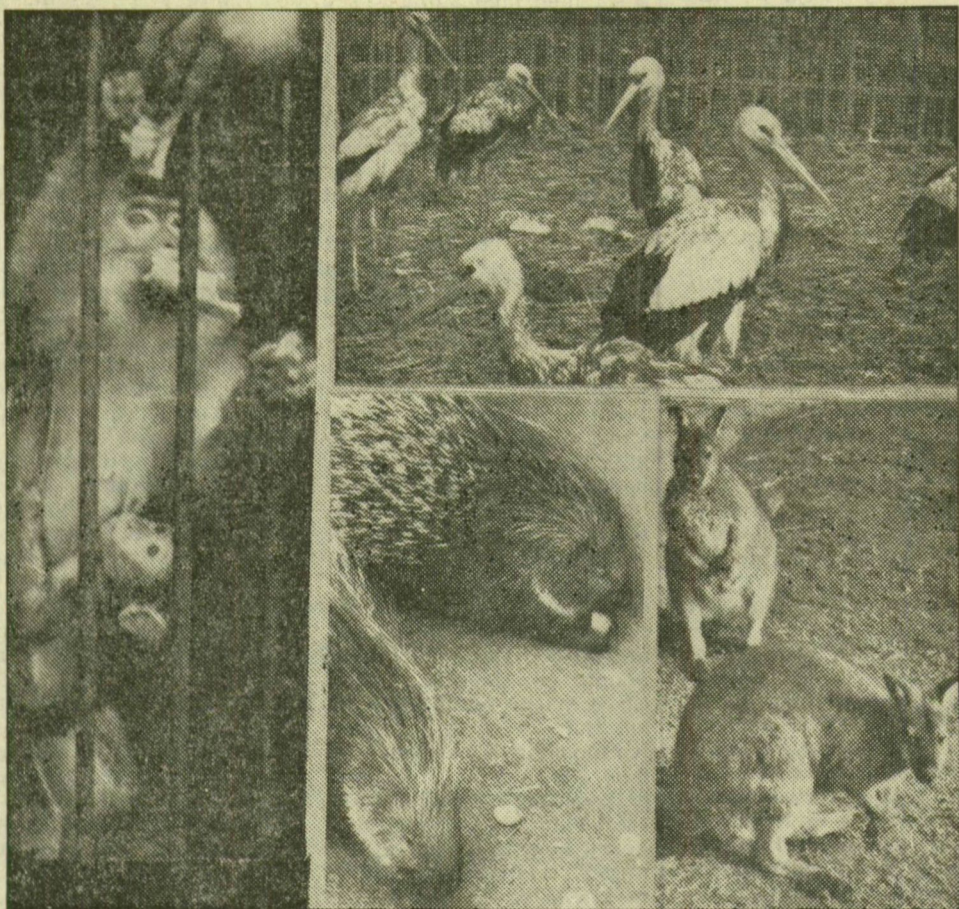
velét, felesége naplójának részleteit és Kabdebó Lóránt írását közli a Tisztáj.

Birkás Ákos képeiről Hegyi Loránd, Bodri Ferenc pedig Szabó Iván rajzairól írt. Vinnai Győző a Magyar-Jugoszláv Társaság történetét (1946—1948) mutatja be, Kálnoki Kis Tamás Kelemen Lajos településtörténeti és régészeti kalandozásait követi nyomon,

Családot alapítottak a makákók

Tudják-e olvasóink, milyen állat a zöld leguán és a gyapjasfejű tamarin, a szavannai cerkóf és a fehér farkú sül, a huculó és a parókás makákó? Neeem? Talán bizony a fekete-fehér üstökös mangabéről sem hallottak még? No, hogy ez utóbbi állatnév ismeretlenül cseng, az nem csodálható, hiszen még az állatok biológiájával foglalkozó természet tudósok sem biztosak abban, külön fajt alkotnak-e, vagy csak egy változatot a majmok nagy családjában. Ez idő szerint amerikai, ausztrál, német és angol természet tudósok tanulmányozzák a szegedi vadsparkban — és más állatkertben sehol sem! — található két „példány”-ról készült diákat és leírásokat, hogy feloldják az iménti talányt. Hogy kerül egy ilyen különlegesség Szegedre? — kérdeztük Egyházi Istvánt, a vadspark megbízott igazgatóját. S megtudtuk: kapcsolatban vannak egy hollandiai állatmenedékhellyel, ahová a csempe-sektől elkobzott állatok kerülnek — a mi két mangabénk történetesen Afrikából —, s ahonnan aztán a világ négy tája felé küldik-osztják szét a „nem vámkelt” állatokat. Nos, hát így jutott el a híre és a fényképe a British Múzeumba is a szegedi vadspark szerzeményének — tán oda hamarabb, mint a Cserepes sor és a Tolbuhin sugárút közti negyvenhektáros erdős terület kerítésén túlra...

Nem csoda persze, hogy a városlakók a bevezetőben sorolt állatok tartózkodási helyét nem tudták

Somogyi Károlyné felvétele

megnevezni, s általában is keveset tudnak a vadsparkról, hiszen legutóbb a múlt ősszel, rövid időre es ideiglenesen volt csak látogatható. A három éve elkezdett, sok társadalmi munkával, és tanácsai támogatással segített karám-és parképítés, közművesítés azonban az idén már látványosabb szakaszába lép: a látogatók előtt. Aki úgy vélné, minek kellett eddig várni, hiszen az állattartó ketrecek, karámok már régóta állnak, s nem is üresen, nos, annak figyelmébe ajánljuk az itt következő listát. Azoknak a követelményeknek, fel-

tételeknek a felsorolását, melyek teljesítése nélkül a nyitási engedélyt joggal tagadnak meg a hatóságok. Tehát: vagyon- és állatállomány-védelem — a terület körbekerítése, szállítás és gyalogosközlekedés — hétszáz méteres aszfaltos út a leendő főbejárat, és az ügyvitel szolgáló épületek között; közegészségügy — karantén és közművek. S persze, az állattartó ketrecek, karámok, a majomház, a még befejezetlen terrárium is ide sorolandó!

Ami még kell majd: állatorvosi iroda és ambulancia, meg gyógyszerraktár; a kihelyezett biológiai megfigyelőkhöz, a tanulócsoporthoz fogadásá-

hoz szükséges helyiség, no és a vadspark további fejlesztéséhez tervek — melyek a majdani funkcióbővítéssel is számolnak: hiszen a Sancer-tavak környéke szabadidőközponttá alakítható. Olyan kirándulóhely, ahol látogatók és „látogottak” is jól érzik magukat. Utóbbiak ennek egyébként már bizonyágát adták: egy hónappal ezelőtt családok lett az emse makákó-pár, s azóta még egy majombébi született, „ő”-t jávai makákónak hívják hivatalosan. De a gyerekek majd csak kitalálják neki valami könnyebben kiejthető becenevet! Névadot tehát: május vége felé.

P. K.

Olvastam, hogy...

...Vlagyimir Klejn szovjet közigazdász kiszámította — a polgároknak a hatósággal való papíroszharca az államnak 5 és egynegyed milliárd rubeljébe kerül. A hivatalokban a várakozás évente 1,7 milliárd órát tesz ki. A hivatalnokoknak a papírok kiállításra további 27,8 millió munkaórát vett igénybe. Klejn szerint ennyi idő alatt 157 millió tonna gabonát lehetett volna elvetni és learatni...

Nos, kérem szépen, én nem vagyok egy statisztikus, arról sem kaptam külön tájékoztatást a szovjet hírugynökségtől, hány órai munkát (s mennyi papírt?) vett igénybe ez a számítás, mint ahogy agrár jellegű végzettség hiányában arra sem tudok felelősségteljesen válaszolni: kell-e a Szovjetunióknak ama bizonyos 157 millió tonna gabona. A híreket hallgatva, csak gyanítom: igencsak jól esne peresztrojkaügylet ez a kis többlet.

Szóval, bevallottam: tájékozatlanságom szinte határtalan. De...! De én is igényeltem már, és beadtam, vártam, és ök közben lapozták, kutatták, iktatták és fény-másolták. Majd megkaptam, visszaküldtem (előtte, persze, kitöltöttem!), s mindezek után hallottam, hogyan kapták meg a népek saját valutájukat, mennyi idő alatt vámolnak el egy Nyugatról hozott személygépkocsit, hány áktát tölt meg egy önerőből építkező engedélyekkel, utalványokkal, módosítási kérelmekkel, miközben átutal, számláz és visszaigazol.

Hogy mi köze mindennek Vlagyimir Klejnhez? Meg az el sem vetett gabonához? Bevallom, pontos válaszom erre sincs. De hallottam már olyan véleményt, miszerint az állam terheit átrakás helyett (lásd: a lakosság válla!) csökkenteni is lehetne. Talán... Netán... Csak a megoldás kidolgozására kéne találni már valakit. Szerintem az se baj, ha nem Klejnnek hívják

B. Z.